

Ekstern skolevurdering – et verktøy for skoleutvikling

Rapport fra ekstern vurdering på Gjølme skole i uke 12/2022

«Vi e itj nå redd for å prøv!»

Vurderere: Anders Gausen og Gunhild Viggaklev

I. Forord

Ståstedsanalysen

Ståstedsanalysen er et analyseverktøy som hjelper skoleeiere og skoler med å kartlegge hvilke områder som bør utvikles. Dette verktøyet tar utgangspunkt i kvalitetsindikatorer som nasjonale prøver, elevundersøkelsen og andre undersøkelser som brukes lokalt. Ut fra resultatene av denne analysen og eventuelle andre undersøkelser, velger skolen tema for den eksterne skolevurderingen.

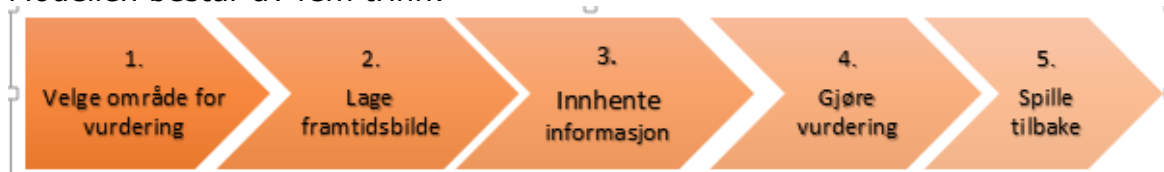
Ekstern skolevurdering

Ekstern vurdering er et verktøy for skoleutvikling. Opplæringslovens §13-3e sier:

Kommunen og fylkeskommunen skal ha eit forsvarleg system for å følgje opp resultatane frå nasjonale kvalitetsvurderingar som departementet gjennomfører med heimel i § 14-4. Som ein del av oppfølgingsansvaret, skal det utarbeidast ein årleg rapport om tilstanden i grunnskoleopplæringa og den vidaregåande opplæringa, knytt til læringsresultat, fråfall og læringsmiljø. Den årlege rapporten skal drøftast av kommunestyret og fylkestinget. Kommunen og fylkeskommunen skal sørge for at skolane jamleg vurderer i kva grad organiseringa, tilrettelegginga og gjennomføringa av opplæringa medverkar til å nå dei måla som er fastsette i Læreplanverket for Kunnskapsløftet. Elevane skal involverast i denne vurderinga.

Loven nevner ikke hvordan tilstanden skal rapporteres eller hvordan skolene vurderes, men et av supplementene til dette er ekstern vurdering. Det er et verktøy som blir brukt i mange kommuner og regioner for å forsterke utviklingsarbeidet på skolene. Utdanningsdirektoratet bygget vurderingsmodellen på en tilpasset versjon av Hardanger/Voss-regionen sin skolevurderingsmetodikk.

Modellen består av fem trinn:

Rapportens tittel gjenspeiler det valgte temaet. I tillegg til målformuleringer, settes det opp konkrete tegn på hva som kjennetegner god praksis. Disse tegnene er selve kjernen i vurderingsprosessen og viser idealbildet for skolens ønskede praksis innenfor vurderingstemaet. Dette settes inn i et skjema som kalles «Framtidssbilde.»

Et bredt spekter av interessenter vil få uttale seg om skolens nåværende praksis i forhold til tegnene på god praksis. Det vil bli foretatt observasjoner i klassene og i skolemiljøet, og vurdererparet vil få tilgang til dokumenter som kan være av betydning for den vurderinga som skal gjennomføres.

Selve vurderingsuka varer i tre til fire dager, og siste dag av vurderinga legges funnene fram i en rapport for skolen. I denne rapporten vil vurdererne trekke fram tegn på god praksis og tegn på praksis som kan bli bedre for skolen. Konklusjonene i rapporten skal være til hjelp i det videre arbeidet med det valgte temaet. Utviklingsveileder i regionen vil bistå skoleledelsen i det videre utviklingsarbeidet.

Faglig grunnlag for ekstern vurdering

Kvalitetsarbeid og skolebasert vurdering
skoleutvikling og organisasjonsutvikling

II. Fakta om skolen

Gjølme skole ligger idyllisk til i lia ovenfor tettstedet Råbygda med utsikt utover Orkdalsfjorden. Skolen ble bygget i 1966, og i 1991 utvidet og samlokalisert med Gjølme barnehage. Vi er en barneskole med en klasse på hvert årstrinn fra 1. - 7. trinn og har 122 elever og 17 ansatte.

Vårt uteområde, samt nærområde med både sjø, skog og fjell innbyr til gode uteopplevelser året rundt. På Gjølme skole skal alle barn oppleve å bli sett hver dag. De skal oppleve gleden over å lære og kjenne mestringfølelsen. Hos oss jobber vi for at alle skal utvikle vennskap.

Skolens visjon er: Trygg, aktiv læring for livet.

III. Valg av hovedutfordring

Ut fra resultat av Ståstedsanalysen og andre identifiserte utviklingsområder, kommer skole, skoleeier og veiledere frem til skolens hovedutfordring og vurderingstema. Dette formuleres og blir utgangspunkt for den eksterne vurderingen.

Som følge av resultatene i ståstedsanalysen har skolen valgt **digitalisering** som vurderingstema. Den eksterne vurderinga ble planlagt til å finne sted i

mars 2020. Av grunner vi alle vet ble det ikke slik. Vurderingsuka ble så flytta flere ganger, og i mellomtida har skolen gått sjumilssteg i arbeidet med digitalisering og bruk av IKT i opplæringa. Det er likevel meget interessant å se på de undersøkelsene som ble gjort på Gjørme skole i årene forut for det opprinnelige vurderingstidspunktet. Dette er fra Ståstedsanalysen i 2017/2018.

†)

Tilleggsthema - Pedagogisk bruk av IKT				
1. Skolen vår har en strategi for å fremme pedagogisk bruk av IKT i alle fag				
Ståstedsanalysen 2017/2018 - Sum alle undersøkelser i perioden	0,0%	66,7%	33,3%	
2. På vår skole har vi en felles forståelse av hva digitale ferdigheter er				
Ståstedsanalysen 2017/2018 - Sum alle undersøkelser i perioden	25,0%	50,0%	25,0%	
3. På vår skole er vi motiverte for pedagogisk bruk av IKT i arbeidet med fagene				
Ståstedsanalysen 2017/2018 - Sum alle undersøkelser i perioden	58,3%	41,7%	0,0%	
4. Skolens ledelse jobber systematisk for å utvikle personalets kompetanse i pedagogisk bruk av IKT				
Ståstedsanalysen 2017/2018 - Sum alle undersøkelser i perioden	0,0%	41,7%	58,3%	
5. Skolens ledelse jobber systematisk for å integrere bruk av IKT i alle fag				
Ståstedsanalysen 2017/2018 - Sum alle undersøkelser i perioden	0,0%	50,0%	50,0%	
6. På vår skole har lærerne tilstrekkelig kompetanse til å bruke IKT i opplæringen				
Ståstedsanalysen 2017/2018 - Sum alle undersøkelser i perioden	0,0%	58,3%	41,7%	
7. På vår skole mestrer vi de utfordringene som elevenes teknologibruk skaper				
Ståstedsanalysen 2017/2018 - Sum alle undersøkelser i perioden	8,3%	50,0%	41,7%	
8. Lærerne bruker IKT i fagene for å fremme læring				
Ståstedsanalysen 2017/2018 - Sum alle undersøkelser i perioden	25,0%	75,0%	0,0%	
9. På vår skole er IKT integrert i det lokale arbeidet med læreplaner				
Ståstedsanalysen 2017/2018 - Sum alle undersøkelser i perioden	0,0%	91,7%	8,3%	

Med dette som bakteppe er det lett å forstå skolens behov for endring, men allerede her er det et punkt som skiller seg ut, nemlig nr 3. Det forteller oss at her er det motivasjon for å komme i gang!

IV. Framtidsbilde

Å vurdere vil her si å måle en nå-situasjon opp mot en idealtilstand. Her blir en slik idealtilstand kalt et «framtidsbilde.» Et framtidsbilde belyser temaet fra ulike sider og er knyttet til praksis. Framtidsbildet gjøres konkret ved å dele det inn i kvalitetsmål med tegn på god praksis. Skolens nåværende praksis blir vurdert opp mot dette bildet.

Kvalitetsmål og tegn på god praksis i framtidsbildet, skal henge nøye sammen med påstandene i Ståstedsanalysen og Elevundersøkelsen. Framtidsbildet er utformet av vurdererne, og skolen er involvert i arbeidet med å forankre det i personalet i forkant av vurderingsprosessen.

Framtidsbilde - ekstern skolevurdering ved Gjølme skole

Vurderingstema: Digitalisering – på Gjølme skole benyttes digitale verktøy og arbeidsmetoder på en slik måte at elevene lærer bedre.

Kvalitetsmål	Tegn på god praksis
<p>Elevperspektiv Elevene opplever mestring og har økt læringsutbytte gjennom arbeidet med digitale verktøy.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Elevene har tilgang på gode digitale verktøy, programvare og nettbrett/PC som er hensiktsmessig for læring. 2. Elevene kan bruke sin digitale kompetanse på en hensiktsmessig måte. 3. Elevene kan å bruke digitale verktøy til kommunikasjon og samhandling. 4. Elevene får bruke digitale verktøy for å utforske, forstå og forklare komplekse oppgaver.
<p>Lærerperspektiv Lærerne legger til rette for at elevene opplever mestring og har økt læringsutbytte gjennom arbeidet med digitale verktøy.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lærerne legger til rette for at elevene skal bruke gode digitale verktøy, programvare på nettbrett/PC som er hensiktsmessig for læring. 2. Lærerne tilpasser den digitale læringa til den enkelte elev og sørger for god og tydelig progresjon i tråd med føringene i fagfornyelsen. 3. Lærerne kan å bruke digitale verktøy til kommunikasjon og samhandling. 4. Lærerne har kompetanse i å bruke digitale verktøy som gjør at elevene kan utforske, forstå og forklare komplekse oppgaver.
<p>Foresatteperspektiv Hjem og skole samarbeider om elevens digitale læring.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Foresatte får hjelp fra skolen i arbeidet med å lære barna nettvett og kritisk bruk av kilder på nett. 2. Elevens digitale kompetanse er tema på utviklingssamtaler. 3. Foresatte er kjent med, og benytter seg av, muligheten for digital kommunikasjon og samhandling med skolen? 4. Foresatte støtter elevens arbeid i å utvikle kompetanse i bruk av digitale verktøy.

<p>Organisasjonsperspektiv Skolen legger til rett for at elevene utvikler gode digitale ferdigheter.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organisasjonen legger til rette for at elevene utvikler sine digitale ferdigheter og sørger for at utstyr og programvare er oppdatert. 2. Ledelsen legger til rette for systematisk erfaringsutveksling og refleksjon rundt digitale ferdigheter, både på elevnivå og for ansatte. 3. Organisasjonen har avklart hvordan digital kommunikasjon og samhandling skal foregå både intern og eksternt. 4. Organisasjonen innehar nødvendig kompetanse i digitale ferdigheter og har en plan for kompetanseheving innenfor temaet.
---	---

V. Sammenstille og se mønster

Når alle data er samlet inn ved hjelp av ulike metoder, sammenstilles disse dataene. Vurdererne analyserer og vurderer informasjonen ved å speile den mot tegnene på god praksis i framtidsbildet.

Ut fra denne vurderingen, trekkes konklusjoner. En finner frem til skolens sterke sider innen skolens valgte område, og til sider som bør utvikles for å bli bedre. Dette kommer frem i «tegn på god praksis» og i «praksis som kan bli bedre» i vurderingsrapporten.

Vanligvis er det slik at ikke alle tegnene på god praksis vil bli kommentert i rapporten. Det betyr at her har ikke vurdererne gjort spesielle funn som må kommenteres.

Vurdererne gjør et dypdykk i organisasjonen og involverer de fleste i skolehverdagen. Dette kan føre til en bevegelse som må tas videre av ledelse og personale. Vurdererne er ikke forskere, men kvalifiserte vurderere med god kunnskap om skole.

Anders Gausen er kontaktlærer ved Skaun ungdomsskole, og Gunhild Viggaklev er avdelingsleder ved samme skole. Begge har lang fartstid i skoleverket, og har undervist i flere skoleslag.

På Gjølme skole har vurdererne møtt tre grupper elever, fra hhv 6. og 7, 4. og 5. og til slutt 1. -3. trinn. Vi har også hatt strukturerte samtaler med ca 10 lærere og skolens plangruppe. På tirsdag kveld møtte vi tre representanter fra FAU. I tillegg har vi vært i alle klasser og observert praksis på mandag og tirsdag i vurderingsuka. Selvfølgelig har vi også hatt mange uformelle samtaler.

VI. Tegn på god praksis

Kvalitetsmål

Elevperspektiv

Elevene opplever mestring og har økt læringsutbytte gjennom arbeidet med digitale verktøy

Tegn på god praksis

1. Elevene har tilgang til gode digitale verktøy, programvare og nettbrett/PC som er hensiktsmessig for læring.
2. Elevene kan bruke sin digitale kompetanse på en hensiktsmessig måte.
3. Elevene kan å bruke digitale verktøy til kommunikasjon og samhandling.
4. Elevene får bruke digitale verktøy for å utforske, forstå og forklare komplekse oppgaver

Vi fant:

På småskoletrinnet sier elevene at de har fått hver sin iPad som de bruker både på skolen og hjemme. De får også lekser på som skal gjøres digitalt hjemme eller på leksehjelp på skolen. De nevner i samtalen at de har mange apper og digitale læringsmiljø som hjelper dem å lære. "Artigst er det med skole-Minecraft", sier en elev. Noe mange støtter opp under og de sier også at dette er veldig populært og gøy hver fredag fra 14.00 til 15.00 på SFO. Også GG, Salaby og nettoppgaver med matematikk blir listet opp som artige og lærerike. Elevene husker ikke navnet på alle verktøyene de bruker, men poengterer at noen lærer de av, mens andre er de litt mer usikker på.

Elevene viser til mange eksempler der de bruker sin digitale kompetanse. For eksempel så har de laget film på iMovie om kroppen på engelsk. En annen gang hadde de lest inn lydfil på engelsk i lekse. Det hadde vært gøy og de hadde fått fin tilbakemelding fra læreren. "Søylediagram lært vi å lage på Salaby i går!", kom det fra en elev. Det hadde de klart etter at læreren hadde vist hvordan det skulle gjøres. De har også lært noe om hvordan de skal bruke Word og har brukt det noen ganger på skolen. «Ikke vi.», sier en førsteklassing. «Det blir når du blir større», svarer en fra 3. trinn. Elevene forklarer oss også at de kan å bruke Safari til å finne ut av det de lurer på. Nettvett har de også snakket om i klasserommet. "Jeg vet hva det er, det står på en plakate på døra til 4. trinn!", sier en av de vi intervjuet. Det er tydelig at elevene har god digital kompetanse og vet hvordan de skal bruke den på en hensiktsmessig måte.

Når det gjelder digital kommunikasjon og samhandling trekker de frem at de kan sende melding på Team. «Der har vi klassechat.», sier ei jente. Denne bruker de ikke så ofte, men noen ganger. De mener selv at dette kan de.

På mellomtrinnet har de jobbet med Egypt i to uker. Der har de fått bruke ulike verktøy for å utforske, forstå og forklare komplekse oppgaver. Her forklarer elevene for oss at de har fått jobbet godt med disse ferdighetene over tid. De har søkt på stoff om Egypt, brukt bilderedigering og virkelig fått brukt Teams til kommunikasjon og samhandling på gruppene de har vært på. Ellers i skoleåret sier de største elevene at de i tillegg til iPad har begynt å lære seg å bruke PC. Denne blir brukt i enkelte timer og noen ganger på Rulla. De nevner mange apper de bruker og at de har fokus på programmering ganske ofte. «Vi har vært på Newtonrommet!», utbryter en elev. «Der fikk vi bygge og programmere Lego-roboter, det var gøy!», sier den samme eleven. På skolen har de egne roboter som de lærer å programmere. De har også Minecraft med koding og de bruker Scratch. Vi får høre at de bruker digitale verktøy i mange fag. I musikk hadde de nylig brukt Garageband til å komponere en egen sang og senere iMovie for å lage en dans til sangen de hadde laget. «Det var vanskelig,», sa en av guttene, «ikke å lage sangen eller filme, men å lage en dans. Det var vanskelig det!». Pickatale sto frem som en favoritt for noen elever. De liker godt funksjonene med ulike nivå og at man kunne veksle mellom å lese eller lytte. «Noen ganger bruker jeg Pickatale selv om det ikke er lekse!», kunne en elev fortelle oss. Elevene føler seg også trygge på Word og PP og mener at det er nyttig når de skal jobbe med større tekster og fremlegg. Noen hadde laget PP om Egypt.

Kommunikasjon gjennom digitale verktøy mente de var meget nyttig. De bruker chattefunksjonen i Teams aktivt, og noen klasser har en chat der voksne ikke er med i tillegg til chatten der lærerne er med. De sender også melding til lærer eller en medelev når det er noe de lurte på angående lekser. De får som oftest svar ganske fort.

Elevene på mellomtrinnet har det meget klart for seg hva nettvett og god etikette på nett er.

Gjennom observasjon har vurdererne sett det samme som elevene har trukket frem i samtalen. Vi ser at det brukes mange ulike digitale verktøy, i ulike fag, og at elevene behersker bruken av disse. Vi har ikke sett prov på digital kommunikasjon, men har fått dette punktet godt dekket under samtalen. Vi ser også at det er gode rutiner og praktisk lett å sørge for at elevene sine iPader og høretelefoner er tilgjengelig for elevene. Hyller der iPad lades og kurver med høretelefoner ser ut til å være en god løsning.

Kvalitetsmål

Lærerperspektiv

Lærerne legger til rette for at elevene opplever mestring og har økt læringsutbytte gjennom arbeidet med digitale verktøy.

1. Lærerne legger til rette for at elevene skal bruke gode digitale verktøy, programvare på nettbrett/PC som er hensiktsmessig for læring.
2. Lærerne tilpasser den digitale læringa til den enkelte elev og sørger for god og tydelig progresjon i tråd med føringene i Fagfornyelsen.
3. Lærerne kan å bruke digitale verktøy til kommunikasjon og samhandling.
4. Lærerne har kompetanse i å bruke digitale verktøy som gjør at elevene kan utforske, forstå og forklare komplekse oppgaver.

Vi fant:

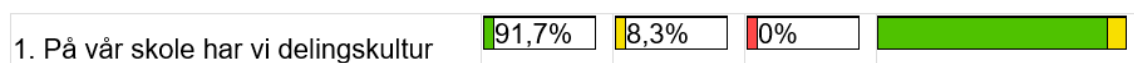
Det er lett å legge merke til at lærerne arbeider hardt for nettopp dette: at elevene skal oppleve mestring og ha økt læringsutbytte gjennom arbeidet med digitale verktøy. De bruker mye tid på å forberede seg, og finne fram til de aller beste oppleggene i de ulike appene og læringsressursene. Det er høyt læringstrykk og godt fokus i klasserommene. Det er ikke riktig alle fag som egner seg like godt til digital læring, men for eksempel kunst og håndverk fremheves som et av de praktiske fagene hvor det også brukes digitale hjelpemidler. I teorifagene brukes iPaden når det er hensiktsmessig for læringa.

Flere lærere fremhever også hvor greit og enkelt det er å tilpasse og differensiere opplegg for elevene. De kan jobbe med ulike ting, men innenfor samme tema. De ramser raskt opp fordeler med å ha mange ulike programmer og apper å velge i: det er mange gode oppgaver, det er lett å differensiere, det er adaptive oppgaver, utvalget av tekster er godt og det finnes lyd støtte.

Gjølme skole har Visma som sin primære kommunikasjonskanal med hjemmene. Lærerne bruker dette, og mottar for eksempel fraværsmeldinger fra foresatte her. Innføringa av dette systemet var nok ikke forankra i personalet ved oppstart, men det begynner å gå seg til. Mange mottar likevel meldinger fra foresatte også på sms og messenger, og flere klasser har facebookgrupper hvor foresatte og lærerne er medlemmer.

Internt på huset er det Teams som er kommunikasjonskanalen. Lærerne er fornøyd med Teams, og har egne chatter. De nevner alle den gode delingskulturen i profesjonsfellesskapet, og deler opplegg med hverandre på Teams.

2021

Når vi ser tilbake på "koronatida" og perioden med hjemmeskole nevner flere lærere den svært bratte læringskurven. Det var nytt med Teams, og enkelte elever fikk iPaden med seg hjem for første gang den uka landet stengte ned. Lærerne laget opplegg og jobba hardt for og gi elevene mestring også denne tida. Likevel var det ulikt hvor enkelt det var å få til alt man hadde tenkt skulle skje i hjemmeskolen: "Det va myttjy tåfis og boxershorts på skjermen når daga ja"!

Lærerne undrer seg om de faktisk har fokus på Fagfornyelsen mens de nå jobber så intenst med DDI. Vi vurderer tenker at dette nok går hånd i hånd tross alt, og at det ikke er vanskelig å finne spor av Fagfornyelsen i det de gjør. For eksempel har mellomtrinnet de siste ukene hatt et prosjekt om Egypt. Her mener vi at vi kan finne igjen både varierte vurderingsformer, tverrfaglighet og dybdelæring, og elevene har brukt digitale hjelpemidler for å løse komplekse oppgaver.

Gjennom observasjon, intervju og uformelle samtaler finner vi tydelige tegn på et personale med en del klare karaktertrekk: hardtarbeidende, fellesskapsfokuserte, framoverlente og åpne for læring. Vi tenker at personalet har det Carol Dweck kaller et vekstorientert tankesett (growth mindset), som vil si at du har en måte å tenke på som fremmer endring, i motsetning til et låst tankesett som hindrer endring. Sjøl om flere lærere rapporterer at de ikke har så stor tro på at de får til ting, er det tydelig for oss at det gjør de! Lærerne på Gjølme er villige til å legge ned den innsatsen som trengs for å komme videre, og det bærer hele kulturen preg av. Eirik Irgens har en teori om komfortable soner og læringssoner. For å skape utvikling må vi bevege oss ut av det komfortable og trygge, og inn i det ukjente og utrygge. Og det er først når vi beveger oss ut av den komfortable sonen at vi kan lære.

Mange av lærerne sier at de var utrygge på å prøve nye apper og læremidler, men at de har kasta seg ut i det likevel. De framstår for oss som uredde og villige til å bevege seg ut av den komfortable sonen og dermed er det duket for enda mer læring!

Kvalitetsmål

Foresatteperspektiv

Hjem og skole samarbeider om elevens digitale læring.

1. Foresatte får hjelp fra skolen i arbeidet med å lære barna nettvett og kritisk bruk av kilder på nettet.
2. Elevens digitale kompetanse er tema på utviklingsamtaler
3. Foresatte er kjent med, og benytter seg av, muligheten for digital kommunikasjon og samhandling med skolen.
4. Foresatte støtter elevens arbeid i å utvikle kompetanse i bruk av digitale verktøy.

På tirsdag ettermiddag i vurderingsuka møtte vi tre representanter fra skolens FAU. De har til sammen barn på fire trinn i skolen.

Hovedmålet i denne bolken handler om samarbeidet mellom hjem og skole. Samarbeider de om elevens digitale læring? Svaret på det er vel et litt tvilende ja fra de foresatte. De snakker om et generelt svært godt samarbeid, og har mye godt å si om skolen. De føler det er lett å ta kontakt med skolen, og føler seg hørt. De kommuniserer på Visma, og det går greit, sjøl om Transponder var bedre! Det ble ikke gitt spesielt mye opplæring da de starta med Visma, men det fulgte med et infoskriv.

Det snakkes om digital etikette og nettvett i hjemmene. Tidsstyring, tidsbegrensning og bruk av spill og apper med aldersgrense, nevnes som et viktig tema rundt middagsbordene. Dette har også blitt tatt opp på foreldremøter. Helt ned i småskolen er det et tema at de skal være greie med hverandre på nett, og ikke minst passe seg for hvem de snakker med når de spiller onlinespill, for eksempel. «Vi har snakka om at dem ska oppfør sæ på nett sånn som dem gjær i det virkelige liv!» Kritisk bruk av kilder har det kanskje vært mindre fokus på hjemme, og det bør være et felles tema både for hjemmet og skolen, helt ned i småskolen, synes foresatte.

Foresatte rapporterer lite mobbing og utestenging på nett. Om noe skulle oppstå er det lett å ta kontakt med skolen, og de møtes med stor forståelse for at dette som kan oppstå på fritida, er et tema som blir med inn i skolen. Da sender de melding eller ringer til kontaktlærer, som hjelper til med å ordne opp.

På utviklingssamtalene setter elevene seg mål som blir fulgt opp fra gang til gang. Her kunne nok deres digitale kompetanse vært tatt opp, men det har de ikke opplevd så langt.

Det er engasjerte foresatte som møter oss, og de har lyst til å støtte og hjelpe elevene i læringsarbeidet, også det digitale. Noen ganger er det litt komplisert, da de må bruke elevens innlogging for å få tilgang, men som regel går det helt fint. Det er likevel et ønske om større fokus på hvordan foresatte kan hjelpe barna med leksene.

De fremhever den gode tilgjengeligheten som et av de største fortrinnene til Gjølme skole. Den er passe stor, og det er god kommunikasjon i alle ledd.

Kvalitetsmål

Organisasjonsperspektiv

Skolen legger til rette for at elevene utvikler gode digitale ferdigheter.

1. Organisasjonen legger til rette for at elevene utvikler sine digitale ferdigheter og sørger for at utstyr og programvare er oppdatert.
2. Ledelsen legger til rette for systematisk erfaringsutveksling og refleksjon rundt digitale ferdigheter, både på elevnivå og for ansatte.
3. Organisasjonen har avklart hvordan digital kommunikasjon og samhandling skal foregå både internt og eksternt.
4. Organisasjonen innehar nødvendig kompetanse i digitale ferdigheter og har en plan for kompetanseheving innenfor temaet.

Vi ser at skolen er godt utstyrt med digitalt utstyr. Det er smartboards eller store TV-skjermer på klasserommene og på det største grupperommet. Elevene har hver sin iPad og i tillegg har skolen PC'er som brukes i opplæringen av de eldste elevene. Hver lærer har også egen iPad og hver sin PC. Programvaren er oppdatert på de enhetene vi kikket på og de fungerte godt. Som de fleste skoler har man bortfall av WIFI-dekning innimellom, men dette er ikke rapportert som et problem av betydning.

De digitale enhetene blir oppdatert via skoleeier sine lisenser og rutiner. Skolen får hjelp fra skoleeier om det skulle oppstå vansker rundt dette. Skoleeier har en plan på at maskinvare skal byttes ut hvert tredje år for elevene sin del, men om det oppstår et behov for å erstatte enheter før den tid ordner det seg.

For lærerne sin del er det et overheng med gamle PC'er, men det er ventet at de det gjelder skal få ny innen rimelig tid. Skolen har for tiden lisenser på mange apper og digitale læringsmiljø. Grunnen til det er at Orkland kommune er i en prosess som er ment å vare i 1 år der de samlet vurderer hvilke apper og digitale læringsmiljø de skal benytte seg av i fremtiden. I hvilken grad man skal bruke lærebøker og oppgavebøker på papir er også en del av denne vurderingen. Vi finner at Gjølme skole har kommet et godt stykke i denne vurderingen og er i ferd med å skape seg et godt utgangspunkt for veien videre.

Skolen bruker Visma i kommunikasjon med foreldre og denne fungerer godt både for skole og SFO. Fellesmeldinger har blitt lettere å formidle til ansatte og foresatte. Når det kommer til elever er det Teams som blir brukt til digital kommunikasjon. Etter en tid med innlæring har også dette blitt et godt verktøy. Bruken av begge disse er stor og er med på å skaffe skolen god dokumentasjon i dialogen mellom foresatte/elever og skolen.

Elevrådet er ikke involvert i prosessen rundt digitale læremidler. De har hatt fokus på andre saker, samtidig som at det ikke har vært lett å drive elevråd i tiden med korona. Det hadde kanskje vært naturlig å involvere elevrådet i prosessen på et eller annet tidspunkt. Imidlertid synes vi at det på sin plass å nevne at FAU er orientert om denne prosessen.

Skolen har ikke planer som viser til hva elevene skal inneha av digitale ferdigheter når de går ut av 7. trinn. De har diskutert dette flere ganger på ulike nivå, men ikke landet på noe. Man tror også at man kanskje er på vei bort fra slike planer da den digitale verden endrer seg meget fort. Man kan vel også ønske seg noe felles for kommunen når det kommer til dette punktet?

Erfaringsutveksling mellom skoler var en fast del av Orkdal kommune sine rutiner. I tiden under og etter kommunesammenslåing og korona jobbes det kontinuerlig med å få til dette igjen. Alle skolene i Orkland kommune har jobbet med DDI. Gjølme skole avslutter neste uke modul 5, som er den siste modulen. I prosessen er erfaringsutvikling en viktig del. Om noen uker kommer det pedagoger fra Grøtte skole som vil dele av sine erfaringer med bruk av VR/AR. Vi ser at en praksis med erfaringsutveksling sees på som nyttig av alle parter og bør fortsatt prioriteres av skoleeier.

Gjølme skole har en praksis der det kun er Visma som skal brukes i skriftlig kommunikasjon med foreldre. Mot andre samarbeidspartnere er det e-post og Teams som brukes. Vi finner dette klokt med tanke på dokumentasjon, og ledelsen vet ikke av tilfeller der de har opplevd brudd på etiske retningslinjer i denne sammenhengen.

Skolen og skoleeier har egen planer for utvikling og opplæring når det gjelder lærerne sin digitale kompetanse. DDI fyller dette behovet akkurat nå og er med på å sikre at alle er oppdatert. Samtidig jobber ledelsen på skolen for tiden med nye planer som skal fortsette å løfte hele skolen på dette området. Når det kommer til elevene på dette feltet støtter skolen seg på LK20 og aktivitetsplaner.

Skolen har en lærer og en assistent som har dedikert en del av stillingen sin til kompetanseheving av digitale ferdigheter. Vurdererne ser at det blir brukt mye tid ut over dette og ikke minst et stort engasjement fra både ledelsen og ansatte.

VII. Praksis som kan bli bedre

«Du er ikke dyktig, hvis du ikke kan bruke dyktigheten din til å gjøre andre dyktige!»

Nils Arne Eggen

Vi fant:

Lærerne nevner alle at det er en god delingskultur på Gjølme skole. Det er likevel rom for forbedring, da det mangler en god struktur for dette på Teams. De ønsker å benytte Teams til dette, og behøver tid til å få dette til å flyte på en god måte. Lærerne ønsker også å kunne ha forum for deling og erfaringsutveksling med andre skoler i kommunen.

Ledelsen kan gjerne belyse sammenhengen mellom DDI og Fagfornyelsen, og trygge og bevisstgjøre lærerne på at den digitale satsningen ikke står i veien for implementeringen av Fagfornyelsen.

9. På vår skole diskuterer vi etiske, juridiske og samfunnsmessige sider ved bruk av digital teknologi	33,3%	58,3%	8,3%	
10. Vi drøfter bruk av digitale verktøy og teknologi i læringsarbeidet	91,7%	0%	8,3%	

Det kan også se ut som det er behov for å snakke mer om blant annet de etiske og samfunnsmessige sidene ved bruk av digital teknologi, da det er langt mindre i fokus enn bruken av teknologi direkte i læringsarbeidet.

Sjøl om skolen er i en nødvendig prosess, bør det på sikt gjøres en jobb med å ta ned antallet apper og digitale læringsmiljø, slik at elevene får en bedre oversikt.

Gjølme skole har en relativt ens praksis på hvordan foresatte kan få tilgang til ukeplanen. Etter det vi forstår får alle elevene denne på papir, i tillegg til at den skal legges på Teams. Foresatte rapporterer at den ikke alltid ligger på Teams. De kunne gjerne tenkt seg å få den digitalt på Visma i tillegg.

Ved utviklingssamtaler og i vurderingsskjemaer bør elevens digitale kompetanse være et eget punkt som blir fulgt opp fra gang til gang. Det bør innarbeides rutiner slik at elevene får vurdert sin digitale kompetanse, for eksempel ved skriftlig egenvurdering.

Det har vært en debatt om leksefri skole, hvor foresatte ikke føler seg helt hørt, og kanskje ikke helt vet hvor landet ligger pr i dag. I tillegg kommer det faktum at svært mange lekser er på en eller annen digital plattform, og det er både mulig for barna å «jukse», ved å bare trykke i vei, uten å tenke på læring, og det er ikke så lett for foreldrene å følge opp progresjon, som da alt fantes i en skrivebok, for eksempel. Foresatte bør få bedre informasjon og opplæring i hvordan de skal hjelpe elevene med de digitale hjemmeleksene, noe som kom fram i samtalen med foresatte.

Gjennom arbeidet med DDI har personalet ofte fått i oppgave å prøve ut og bruke nye apper og læremidler. Til dels med kort frist. Noen lærere nevner at dette har vært krevende, og at de ønsker mer tid til å fordøye og reflektere. Tidligere nevnte Irgens sier at det er vel og bra å bevege oss ut i læringssonen, rett som det er. Men blir vi presset for langt, for ofte, havner vi i den hasardiøse sonen. Her er det ikke godt å være, og vi mister kanskje lysten og gløden for å bidra til endring. Vi har ingen som helst indikasjon på at det er tilfellet her, men tar det med som et lite apropos til ledelsen.

Det siste utviklingspunktet vi vil nevne er at skolen fortsatt kan utvikle sin daglige bruk av de ulike funksjonene i Visma, for eksempel er det flere lærere som uttrykker noe frustrasjon over funksjonen «Sikker sak».

VIII. Spørsmål til refleksjon og ettertanke

Dette er spørsmål som skolen kan bruke i sitt etterarbeid etter skolevurderingen. Spørsmålene er ikke ment som konklusjoner, men de skal være åpne og formulert ut fra en samlet vurdering av tegnene på god praksis og på praksis som kan bli bedre på skolen.

- Hvor vil Gjølme skole bevege seg mtp leksebevissthet og digitale lekser?
- Det observeres svært mye digital læring, og bruk av digitale verktøy i alle timer. Hvordan skal Gjølme skole klare å holde hodet kaldt? Hvem holder foten bittelitt på bremsen? Foresatte og lærere diskuterer bruken av blyant til bokstavinnlæring eller ikke, og penskriftboka som de er redd skal forsvinne.
- Ledelsen har en klar tanke om hvor Gjølme skole skal, og hva som skal skje videre etter DDI. De ansatte er kanskje ikke like godt informert? Hvordan skal personalet få det samme framtidsbildet som ledelsen, og føle seg trygge på at de faktisk arbeider i tråd med Fagfornyelsen, for eksempel?
- DDI er en skolebasert kompetanseutviklingspakke. Alle skal med! Det har vært en bratt læringskurve og mye arbeid. Hvorfor etterlyser da lærerne mer samarbeid med andre skoler om den digitale satsningen, og flere felles kursdager?
Kunne det likevel vært en tanke at en eller flere av lærerne får tilbud om videreutdanning innen IKT (programmering kanskje), eller andre relevante fag, som en forlengelse av dette løftet?

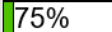
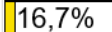
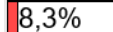

Etterord

I årene som har gått siden denne vurderinga først ble planlagt, og fram til den nå faktisk ble gjennomført, har Gjølme skole gjennomgått en transformasjon. Man blir aldri utlært, og munnhellet «man lærer så lenge man har elever» gjelder også her. Uansett: lærerne på denne skolen har utviklet et nytt språk for egen læring på dette året, endringen er tydelig, og vi illustrerer den ved å sammenstille funn i ståstedsanalysen fra hhv 2019/2020 og 2021. De taler for seg sjøl:

2020

8. På skolen vår har vi en felles forståelse for hva profesjonsfaglig digital kompetanse vil si				
Ståstedsanalysen 2019/2020 - Sum alle undersøkelser i perioden	53,8%	46,2%	0,0%	

2021

8. På skolen vår har vi en felles forståelse for hva profesjonsfaglig digital kompetanse vil si	 75%	 16,7%	 8,3%	
---	---	---	---	---

Forskning om ekstern skolevurdering konkluderer med at en slik vurdering kan ha stor betydning for utvikling av skolen. Det avhenger imidlertid av hva skolen gjør med sin nye kunnskap etter vurderingsuka.

Videre arbeid etter ekstern skolevurdering

Etter at vurderingen er over og rapporten er ferdig, starter skolens videre utviklingsarbeid. Prosessen styres av skoleledelsen og følges opp av skoleeier.

Eksempel på hvordan en slik prosess kan gjennomføres:

- Innen to uker etter vurderingen: skoleledelsen (ev sammen med personalet og utviklingsveileder) lager en milepælsplan for etterarbeidet
- Milepælsplanen bør ha mål og ansvarsfordeling
- Personalet blir involvert i det videre arbeidet med tiltakene i milepælsplanen
- Etter cirka et halvt år: Skoleeier har møte med skoleledelsen for å følge opp prosessen
- Etter cirka ett år: Skolen og skoleeier har nytt møte for å se hva som har skjedd av endringer

Kilder:

Irgens, E. (2021) Profesjon og organisasjon

Dweck, C. (2006). Mindset. The new psychology of success

Vedlegg A. Deltakere i ekstern vurdering

Det er viktig at de skolene som mottar veiledning, forankrer prosessen hos elevene, foresatte, alle skolens medarbeidere og andre samarbeidsparter som er viktige for skolen. Ekstern vurdering sikrer at de ulike stemmene blir hørt.

- Interne: Elever, foresatte, ansatte og ledelse ved Gjølme skole.
- Eksterne: Gunhild Viggaklev og Anders Gausen, Skaun kommune.

Vedlegg B. Tidsplan og aktiviteter

Forut for vurderingsuka på skolen, har det vært kontakt mellom vurderere og skole, og data er innhentet. Det er utarbeidet en tidsplan for prosessen. Framtidsbildet er utarbeidet og diskutert og forandret i samspill med skolens personale. Personalet har gjennomført en ståstedsanalyse som veilederne har vært med på å oppsummere. Samtaleguiden er utarbeidet og foreldremøte med foresatte planlagt.

Det er avsatt tre til fire dager til selve vurderingen. Dette innebærer i hovedsak en startdag der vurderere og hele personalet møtes for første gang. Informasjonsinnhenting foregår ved at det gjennomføres samtaler, møter, observasjoner mm. Alle data sammenstilles, og vurdererne leter etter mønster i materiale og speiler det mot framtidsbildet. Rapporten skrives og legges frem for personalet og andre den siste dagen av vurderingen.

Å gjennomføre en kvalitetsvurdering på tre dager er knapp tid, og det innebærer at det valgte temaet må være avgrenset.

	Klokkeslett	Program
Mandag	08.00- 08.15	Fellesinfo til lærere og assistenter. Gunhild Viggaklev og Anders Gausen presenteres på personalrommet
	08.15- 08.45	Praktisk info med rektor og inspektør. Kort omvisning.
	08.45- 09.30	Observasjon 4. trinn.
	09.30-10.15	Intervju med elevgruppe 1 (4 elever fra 6. - 7. trinn)
	10.15-11.00	Observasjon 5. trinn
	11.00- 11.30	Lunsj
	11.30-12.15	Intervju med lærergruppe 1: Marianne, Gerd, Kirsti,
	12.15-13.00	Observasjon 7.trinn
	13.00-13.45	Observasjon 6.trinn
	13.45- 14.30	Intervju med lærergruppe 2, Elisabeth, Håkon, Stine, Tone
Tirsdag	08.30- 09.15	Observasjon 1.trinn
	09.15-10.00	Observasjon 2. trinn
	10.15-11.00	Intervju med elevgruppe 2 (4 elever, 4. og 5. kl.)
	11.00-11.45	Lunsj
	12.15-13.00	Observasjon 3.trinn
	12.15- 13.00	Intervju med skolens plangruppe: Ingvild, Kari og Ann Oline
	13.15- 14.00	Intervju med lærergruppe 3: Irma, Marit, Marthe
	18.00-19.00	Intervju representanter fra FAU: Hanne, Eva, Jan
Onsdag	08.30- 09.15	Intervju med elevgruppe 3 (6 elever fra 1. - 3. trinn)
	09.15- 14.00	Rapportskriving og forberedelse til presentasjoner
Torsdag	08.00-10.00	Rapportskriving og forberedelse til presentasjoner
	10.00-11.00	Gjennomgang av rapport med skoleledelsen og skolefaglig ansvarlig.
	11.00-14.30	Ferdigstillelse av rapport
	14.30- 15.30	Rapportframlegg for personalet

Vedlegg C. Metoder

Skolen har allerede en del data gjennom Ståstedsanalysen, som utgjør et godt grunnlag for utvelgelse av område/tema for vurderingen. For å sikre god forankring og at alle stemmer blir hørt, hentes det inn data fra flere andre kilder. For å få best mulig kvalitet på informanter fra elevene, ber en rektor i samarbeid med kontaktlærere om å plukke ut elever som skal intervjues. Rektor får også ansvaret for å sette opp en plan for intervjuer med personalet, slik at skolen kan fungere så vanlig som mulig under vurderingsuka. Alle intervjuer er gruppeintervjuer.

Tema og tid til rådighet virker inn på valg av metode. I prosessen på denne skolen er følgende metoder benyttet:

Ståstedsanalysen: Den ble gjennomført som digital avkryssing på fellestid. Det er pedagogene som har svart. Det ble gjennomført en diskusjon i etterkant.

Dokumentanalyse

I denne rapporten har vi sett på elevundersøkelser fra skoleåret 17/18 til og med skoleåret 20/21. MEN-TEP Kartlegging vår 2020 og høst 2021. Planer for DDI 2020-2022. Læringsmiljøplan Orkland 2021. Vurdererne har også fått forelagt en rekke andre dokumenter som har gitt oss innsyn i skolens daglige drift. Disse har vært nyttige, men er ikke brukt direkte i denne rapporten.

Vedlegg D. Samtaleguider

For å fange lik tematikk, har vurdererne i forkant utarbeidet ulike samtaleguider til hjelp for samtaler med henholdsvis elevgrupper, foreldre og ulike grupper medarbeidere på skolen. Spørsmålene i disse samtaleguidene er alle knyttet til framtidsbildets formulerte tegn på god praksis.

SAMTALEGUIDE, ELEVER

- Navn:

Trinn:

TEGN PÅ GOD PRAKSIS	SPØRSMÅL
Elevene har tilgang på gode digitale verktøy, programvare og nettbrett/PC som er hensiktsmessig for læring.	1. Har du tilgang på digitale verktøy i det daglige? Hvilke? 2. Hvilke programmer/apper bruker dere? I hvilke fag? 3. Hvilke apper/programvare synes du er lærerik? Er noen av de morsomme? 4. Hvordan får du gjort oppgaver hjemme der du må bruke PC/nettbrett? Får du med fra skolen?
Elevene kan bruke sin digitale kompetanse på en hensiktsmessig måte.	1. Kan du å bruke programvaren dere bruker til egen produksjon? <ul style="list-style-type: none"> - Video - Lyd - Skrive - Spill

	<ol style="list-style-type: none"> 2. Hva gjør du for å finne informasjon du leter etter på nettet? Hvordan kan du vite at informasjonen på nett er sann? 3. Har du noen apper du bruker på flere plattformer (PC, mobil, nettbrett)?
Elevene kan å bruke digitale verktøy til kommunikasjon og samhandling.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hvilke apper bruker du til kommunikasjon på fritiden? Vet du om noen av appene du bruker har aldersgrense? 2. Har dette betydning for livet på skolen? 3. Kommuniserer du med lærerne dine på fritiden digitalt? 4. Har du fått opplæring i nettvett? 5. Har du egen mailadresse? Hvordan bruker du denne? 6. Kommuniserer du med andre digitalt i skoletiden? Om hva?
Elevene får bruke digitale verktøy for å utforske, forstå og forklare komplekse oppgaver.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hvordan ville du gått frem for å finne ut av ting du lurer på? 2. Hva bruker du PC/nettbrett til når dere har prosjekt (også på tvers av fag)? 3. Er det noen av appene dere bruker som gjør at du lærer/forstår bedre?

SAMTALEGUIDE, FORESATTE

• Navn:

Trinn:

TEGN PÅ GOD PRAKSIS	SPØRSMÅL
Foresatte får hjelp fra skolen i arbeidet med å lære barna nettvett og kritisk bruk av kilder på nett.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Har det vært tema på foreldremøter? 2. Har det vært tema på utviklingssamtaler? 3. Er det en del av skolens/kommunens utviklingsplan? 4. Hvem tar du som foresatt kontakt med ved eventuelle uheldige hendelser på nett som angår ditt eget eller andres barn?
Elevens digitale kompetanse er tema på utviklingssamtaler.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Er dette tema på utviklingssamtaler? 2. Blir det gitt en vurdering fra skolen om digital kompetanse? <ul style="list-style-type: none"> - Har eleven gjort en egen vurdering? 3. Hvordan blir dette eventuelt fulgt opp?
Foresatte er kjent med, og benytter seg av, muligheten for digital kommunikasjon og samhandling med skolen?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hvilke måter kommuniserer du med skolen på digitalt? <ul style="list-style-type: none"> - Hva blir det kommunisert om? Fravær, annet. - Er dere gitt opplæring i dette? 2. Har dere tilgang til elevens digitale arbeid? 3. Har skolen tilbud der dere blir gjort kjent med apper/programvare som eleven benytter i skoletiden?

Foresatte støtter elevens arbeid i å utvikle kompetanse i bruk av digitale verktøy.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Blir det gitt lekser som skal løses ved bruk av digitale verktøy? <ul style="list-style-type: none"> - I hvilken grad får du hjulpet eleven med slike oppgaver? <ul style="list-style-type: none"> Hvor kan du få hjelp? 2. Snakker du med eleven om adekvat bruk av PC/mobil/nettbrett? 3. Snakker dere hjemme om nettvett
---	--

SAMTALEGUIDE, LÆRERE

• Navn:

Trinn:

TEGN PÅ GOD PRAKSIS	SPØRSMÅL
Lærerne legger til rette for at elevene skal bruke gode digitale verktøy, programvare på nettbrett/PC som er hensiktsmessig for læring.	<ol style="list-style-type: none"> 1. I hvilken grad føler du at du lykkes med å finne og bruke hensiktsmessig verktøy og programvare i dine fag? Hvem kan hjelpe deg? 2. I hvilken grad føler du at skoleeier legger til rette for at du skal lykkes? 3. Mener du at du har fått god opplæring i dette? 4. I hvilke fag føler du at det er lettest å ha god digital undervisning? 5. Hvordan gikk det når dere hadde hjemmeskole? Er det gjort en felles evaluering av denne?
Lærerne tilpasser den digitale læringa til den enkelte elev og sørger for god og tydelig progresjon i tråd med føringene i fagfornyelsen.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hvor godt har dere fått jobbet med fagfornyelsen og digital læring? 2. Hva kunne vært gjort annerledes evt hva har dere ikke fått gjort/fått kontroll på? 3. I hvilken grad får du gjennomført digital læring i din praksis? 4. I hvilken grad får dere tilpasset dette til den enkelte elev? 5. Har dere ideer om hvordan Gjølme Skole kan utvikle seg på dette området sett i lys av Fagfornyelsen? 6. Hvilke digitale verktøy foretrekker du å bruke i dine fag? Lar du alle elevene bruke samme verktøy eller bruker du ulike verktøy sett opp mot ferdigheter/individuell tilpasning?
Lærerne kan å bruke digitale verktøy til kommunikasjon og samhandling.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hvilke verktøy brukes til kommunikasjon? <ul style="list-style-type: none"> - til heimene - internt 2. Har du fått god opplæring i disse verktøyene? Blir de brukt, og i hvilken grad? 3. Føler du at du er trygg på disse kommunikasjonsformene, og fungerer de som de skal? 4. Brukes det digitale verktøy til å dele undervisningsopplegg og annet materiale innad i skolen evt innad i kommunen? 5. Opplever du etiske utfordringer med digital kommunikasjon med foresatte?

Lærerne har kompetanse i å bruke digitale verktøy som gjør at elevene kan utforske, forstå og forklare komplekse oppgaver.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Føler du deg kompetent til å lage gode oppgaver/opplegg for elevene? 2. Har skoleeier lagt til rette for at du skal ha denne kompetansen? 3. Har du eksempler på undervisningsopplegg der du har tatt denne kompetansen i bruk? 4. Samarbeider du med andre på skolen eller andre skoler om slike oppgaver?
--	---

SAMTALEGUIDE, ORGANISASJONEN

• Navn:

Trinn:

TEGN PÅ GOD PRAKSIS	SPØRSMÅL
Organisasjonen legger til rette for at elevene utvikler sine digitale ferdigheter og sørger for at utstyr og programvare er oppdatert.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Er de tekniske løsningene gode på Gjølme Skole? <ul style="list-style-type: none"> -nettverk? -utstyr ellers? -digitale læremidler? 2. I hvilken takt byttes utstyr: PC/nettbrett osv ut? 3. Hvilke tanker har skolen/skoleeier rundt temaet digitale læremidler vs papirbøker? 4. Fungerer programvaren dere bruker for kommunikasjon med de foresatte/elever på en god måte? Blir den brukt i den utstrekning skolen ønsker?
Ledelsen legger til rette for systematisk erfaringsutveksling og refleksjon rundt digitale ferdigheter, både på elevnivå og for ansatte.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Har skoleeier opplegg for erfaringsutveksling innad i kommunen om digitale ferdigheter? Evt med skoler i andre kommuner? 2. Har elevrådet hatt temaet på sin sakliste, eller har det blitt tatt opp på et tidspunkt? 3. Har skolen planer eller et ønske om at elevene vet hva de skal kunne av digitale ferdigheter etter 7. trinn?
Organisasjonen har avklart hvordan digital kommunikasjon og samhandling skal foregå både intern og eksternt.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hvilke etiske retningslinjer har skolen/kommunen for digital kommunikasjon innad i skolen og ut mot foresatte og andre samarbeidspartnere? 2. Opplever dere brudd på disse retningslinjene? Og hvis ja, hvilke?

<p>Organisasjonen innehar nødvendig kompetanse i digitale ferdigheter og har en plan for kompetanseheving innenfor temaet.</p>	<ol style="list-style-type: none">1. Har skolen/skoleeier egne planer for utvikling og opplæring når det kommer til dette temaet for lærerne?2. Har skolen/skoleeier egne planer for utvikling og opplæring når det kommer til dette temaet for elevene?3. Hvordan sikres det at alle er oppdatert?4. Har skolen egne ressurspersoner innenfor dette feltet? Har de det som en del av sin stilling?
--	--